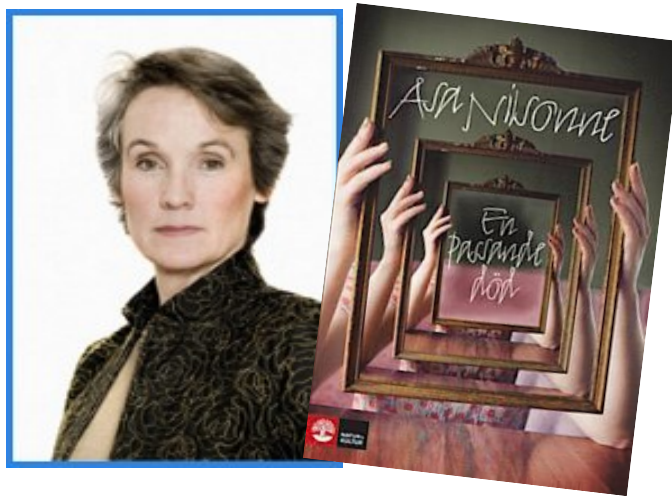

Stroke i skönlitteraturen – Åsa Nilsonne
Dramatisk behandling av fantasifull orsak till stroke

Det kan inte finnas många skönlitterära skildringar av trombektomi vid stroke. Men i Åsa Nilsonnes roman *En passande död* finns faktiskt passage om hur en propp i hjärnans kärl framgångsrikt avlägsnas med hjälp av en kateter, en metod som är på väg att nu introduceras mer storskaligt i svensk strokevård.

Huvudpersonen Lina drabbas tidigt av Alzheimer. Hon grubblar över hur hon ska dö och förbereder en thrillerartad död, passande tycker hon själv. Men under förberedelserna erbjuds hon av en kommersiell firma stamcellstransplantation som försök att bota hennes Alzheimer.

Stamcellstransplantationen visar sig ha de mest oväntade effekter, ibland lustfyllda. Men när Lina vaknar en morgon i maj 2012 fungerar inte vänster ben. Larmet går till firman, hon transporteras akut till ett sjukhus, genomgår datortomografi - det rör sig om en propp. Neurologen för in en slang i ljumsken. Han ser ut som ett barn när han med sin joystick för upp slangen till hjärnan, sedan som en fotbollsspelare som gjort mål: "Där har vi den!".

Med en slags korkskruv längst ut på slangen avlägsnas proppen. Lina återhämtar sig. Några dagar senare kommer beskedet: Proppen bestod delvis av nybildade nervceller, en bekymmersam biverkan av stamcellsterapin.

Åsa Nilsonnes bok är en läsfest, en egensinnig blandning av thriller, framtidsvision, neurobiologisk essä, debattinlägg om patientens utsatthet i den kliniska forskningen, humor och existentiella teman om handlingsfrihet och död.

Romanen *En passande död* publicerades 2013 (Natur & Kultur) av Åsa Nilsonne, professor i medicinsk psykologi vid Karolinska institutet.